

چشم‌به‌راه ظهور از مسیر شهادت

حجت الاسلام والمسلمین علیرضا رحانیتهامنی
استاد حوزه و دانشگاه، پژوهشگر و مؤلف مهدوی

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و در دوران تثبیت و رشد و پیشرفت نظام اسلامی، همواره بین انقلاب و مهدویت، پیوندی ناگسستنی برقرار بوده است؛ به‌ویژه آنکه جریان انقلاب با مقاصد الهی رخ داد. امام وامت با اقتدا به سالار شهیدان^(ع) و آموزه‌های مهدوی و توسل به امام زمان^(عج)، توانستند رژیم چند هزارساله پادشاهی را واژگون و انقلاب اسلامی را پیروز کنند. این چنین، نظام اسلامی با رهبری امامین انقلاب شکل گرفت. امام و امت، هدفشان یاری دین خدا و ولی خدا بود و انقلاب را زمینه‌ساز ظهور می‌دانستند. انقلاب ما بالذات دینی فرهنگی است؛ هرچند رویکردهای سیاسی اقتصادی هم دارد. لذا با اتکا به فرهنگ دینی و با نگاه به قیام سرخ حسینی و آرمان قیام سبز مهدوی، راه را ادامه می‌دهد.

انقلاب محدود به ایران نیست؛ امام خمینی^(ره) تأکید می‌کردند مسئولان باید بدانند انقلاب ما محدود به ایران نیست، بلکه این شروع انقلاب بزرگ جهان اسلام است و نیز تأکید کرده‌اند این انقلاب جهانی به پرچمداری حضرت حجت^(عج) رخ خواهد داد؛ یعنی انقلاب اسلامی ایران، مقدمه‌ای برای انقلاب جهانی حضرت مهدی^(عج) است.

است و با حرکت اصلاح‌گرایانه مهدوی، ارتباطی عمیق و وثیق دارد. **شهید؛ زمینه‌سازان ظهور؛** در نگاه مردم، رزمندگان دفاع مقدس، مدافعان حرم، شهدای مقاومت و مدافعان امنیت و سلامت، پیوندی وثیق با مهدویت و آموزه‌های دینی دارند و در روایت تأکید شده است مردمی از مشرق زمین قیام و زمینه حکومت مهدی^(عج) را فراهم می‌کنند. در روایت معروفی از پیامبر اکرم^(ص) که هم اهل سنت و هم شیعیان آن را نقل کرده‌اند، آمده است که حضرت فرمودند: «اگر از عمر دنیا یک روز باقی مانده باشد، خدا آن را به قدری طولانی می‌کند تا فرزند من ظهور و دنیا را بر او قسط و عدل کند؛ همان‌گونه که پر از ظلم و جور شده بود». یعنی حکومت حضرت بقیه...^(عج) بر عدالت‌گستری تأکید می‌کند؛ همان شعاری که انقلاب ماذنبال کرده است. **انتظار فرج، انتظار قدرت اسلام است؛** انتظار برخلاف آنچه برخی تصور می‌کنند، نشستن و دست روی دست گذاشتن نیست. به تعبیر امام خمینی^(ره) همه ما انتظار فرج داریم. انتظار فرج، انتظار قدرت اسلام است. در این معنا، انتظار یعنی حرکت و پویایی و چشمه جاری. انتظار به معنای ایستایی نیست، بلکه به معنای رشد و پویایی و حرکت به سوی کمال است. اگر یخواهیم با این معنا منتظر باشیم، چند وظیفه داریم. منتظر باید به خودسازی بپردازد. علاوه بر آن، باید به رشد و ارتقای جامعه توجه و اهتمام داشته باشد؛ یعنی منتظر فعال اجتماعی است و در برابر جامعه بی تفاوت نیست و نقاط قوت حکومت مهدوی را در حد امکان اجرا می‌کند. خدای متعال در سوره مبارک عصر تأکید می‌کند همه انسان ها اهل خسران اند؛ مگر اینکه اهل ایمان و عمل صالح (خودسازی) و تواضعی بالحق و بالصبر (دیگرسازی) باشند. عصر اگر عصر امام زمان^(عج) هم باشد، به این ویژگی‌ها نیاز دارد. این‌ها شرایط اساسی برای انسان منتظر است. لذا در جامعه منتظر، کسی نمی‌تواند «به من چه» و «به تو چه» بگوید. بنا بر اعتقاد سیاسی تشیع، جامعه اسلامی باید زمینه‌ساز ظهور باشد؛ نظام سیاسی انقلاب اسلامی ایران بر پایه ولایت فقیه شکل گرفته است و فردی که جامعه را هدایت می‌کند، رهبری است؛ چنان‌که در عصر ظهور، امام زمان^(عج) جامعه را به سمت رشد و پیشرفت و تعالی البته با کارگزاران اهل ایمان و عمل صالح، هدایت می‌کنند. همان‌طور که پایه اصلی در حکومت مهدوی، ولایت و زعامت و همراهی و حمایت مردم است، پایه اصلی انقلاب اسلامی نیز زعامت و رهبری است؛ البته با تکیه بر نقش اساسی مردم. دو اصل اسلامیت و جمهوریت، منجر به شکل‌گیری و حیات نظام اسلامی شد. انقلاب و مردم با همراهی هم در طول ۴۴ سال بر همه مشکلات و توطئه‌ها فائق شده‌اند. مادامی که امت با امام باشد، نظام و انقلاب مصون می‌ماند.

کوتاه و مختصر

ریحانه عامل‌نیکا به وقت صحبت پدرم همیشه می‌گوید: «ساده، خلاصه و محکم صحبت کن!»، همه والدین عاقبت به خیری و خیر فرزند خودرامی خواهند. امروز هم حرف من، حرف ساده و روشنی است؛ حرفی که برای بیانش از آیات خدای متعال در قرآن حکیم کمک می‌گیرم و چه سخنی بهتر از کلام خداوند متعال؟ قرآن کریم در آیات فراوانی به حق جهاد و تعیین حدودمرز آن پرداخته است؛ آن چنان که در سوره بقره در دومین آیه آمده است: «با کسانی که با شما جنگ می‌کنند، در راه خدا بجنگید و تجاوز نکنید؛ زیرا خدا تعدی‌کنندگان را دوست ندارد». این حد و مرزی است که خدا برای ما در زمانی که هدف دشمنی و تجاوز قرار گرفته‌ایم، معین کرده است؛ حد و مرزی که تکلیف ما را نیز مشخص می‌کند. تکلیفی که از عمل به وظیفه دفاع می‌گوید؛ دفاعی که فرماندهان، سربازان و... آن را به نحو احسن انجام داده‌اند و موجب کوتاهی دست دشمنان خواهد شد که خداوند متعال به این زیبایی و سادگی در آیه۴۰ سوره حج بیان می‌کند؛ «و اگر خدا بعضی را به وسیله بعضی دیگر دفع نکرده بود، دیرها و کلیساها و آتشکده‌ها و مسجدهایی که نام خداوند به فراوانی در آن برده می‌شود، ویران می‌شد...». این آیه‌های روشن، چراغ راه ما هستند. این انتخاب‌های ما هستند که سنجش اعمال ما را معنادار می‌کنند، پس چه بهتر که خود انتخاب کنیم و نگذاریم دیگران به اسم عاقبت و منفعت، چشمان حقیقت بین فطرت ما را کور و به جای ما انتخاب و حوزه عمل ما را تعیین کنند.

ضمن مرور این آیات روشن و تحسین فرماندهان و سربازان به این می‌اندیشم که امروز تکلیف و وظیفه من چیست؟ برای هر کسی حس وظیفه و تشخیص آن می‌تواند متفاوت باشد. این روزها که هجوم همه جانبه دشمن زیاد شده است، در کنار تبیین و تعیین مواضع و همراهی ولی امر مسلمین می‌توانیم صبح و شام سه مرتبه برای مرزداران، سربازان و فرماندهان اسلام دعا کنیم و این دعا را که از آیت... بهجت نقل شده است، بخوانیم: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي دَرْعِكَ الْخَصِيئَةِ الَّتِي تَجْعَلُ فِيهَا مَنْ تُرِيدُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ».

کتابی برای «ما»

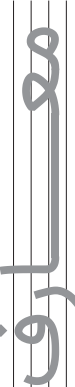
سمانه رضوانی اسم کتاب‌های «فلسفتنا» و «اقتصادنا» را شنیده بودم و همچنین اسم شهید صدر را می‌دانستم، نه از زندگی نویسنده این کتاب‌ها را!ایشان نوشته‌اند امانه از محتوای آن کتاب‌های دانستم، نه از زندگی نویسنده این کتاب‌ها؛ مثل خیلی‌ها که فقط می‌دانند فلانی آدم بزرگی بود، همین قدر در مورد این شخصیت می‌دانستم. کتاب «نا» به نویسندگی مریم برادران، من را با زندگی شهید محمدباقر صدر آشنا کرد. این کتاب را انتشارات دارالصدر سال ۱۳۹۹ منتشر کرده است. ۲۱۵ صفحه که در شانزده فصل، زندگی شهید صدر را به تصویر کشیده است. نویسنده شاید نتوانسته باشد همه ابعاد شخصیتی شهید را پوشش دهد اما این اثر را بسیار واقعی و با جزئیات فراوان نوشته است. اسم کتاب هم جذاب است و هم عجیب، اما در همان صفحات اول، پاسخ سؤالم را گرفتم. «نا» در لغت‌نامه دهخدا مخفف «ناو» است در ناخدا. به معنای نای و نی هم آمده است. مخفف نای است در ترکیبات سورنا و کرنا. در تداول آخرین قوت، ضعیف‌ترین حد قوت، اندک قوت، رمق، به معنی نفس باشد و در عربی «ما» است؛ ضمیر اول شخص جمع یا متکلم مع الغیر.

شهید صدر شخصیتی چندبعدی داشت که همین‌ها و را کامل می‌کرد. دکتران شخصیت‌علمی‌اش، اعتقادات مذهبی عمیقی داشت و در عین حال یک فعال اجتماعی بود و خود را از سیاست دور نمی‌کرد. برای من، «سید محمدباقر صدر» ناخدایی است که از ته دل با تمام قوت نفس برای «ما» شدن به راه زد.

شهرانه
۱۳۳۳ هجری قمری
۱۳۳۳ هجری قمری
شماره ۴۴۴

۱۴

نصرت خدا یعنی چه؟

رابطه انسان و خداد در قرآن، شاید به یکصد شکل ترسیم شده است و می‌توان از این آیات (در برخی قرآن‌ها واژه خدا یا دیگر اسامی پروردگار به رنگ قرمز یا سبز مشخص شده است)، چیستی و کیفیت این رابطه را دریافت. ازجمله پیامدهای روابط انسان با خدا، نصرت است. بارها در قرآن کریم توصیه شده است «خدا را یاری کنید». حال این سؤال مطرح می‌شود که خدا به یاری ما نیاز ندارد، او بر هر چیز قادر و قاهر است. خدایی که ما می‌شناسیم و به او اعتقاد داریم، ضعف و نیاز و نقضی ندارد و ما همیشه او را تسبیح می‌کنیم، پس نصرت خدا یعنی چه؟ حضرت عیسی^(ع) به‌عنوان پیامبری اولوالعزم به مردم خود می‌گوید: «کیست مرا در راه خدا یاری کند؟» یا آنکه قرآن کریم می‌فرماید: «اگر خدا را یاری کنید.....».

معنای اِنِّی سَلِّمُ لِمَنْ سَلَّمَکُمْ

بنا بر آموزه‌های دینی مذهبی ما، همه زمان‌ها عاشورا و همه زمین‌ها کربلاست. اینکه نمی‌از آیات قرآن به بیان قصه‌وداستان گذشتگان اختصاص دارد. برای آن است که درس بگیریم و بیدار شویم. قصه‌های قرآن برای بیداری است. «اِنِّی سَلِّمُ لِمَنْ سَلَّمَکُمْ وَ حَزْبُ الْخَارِکُمْ» اعلام این موضع است که «ای همه حسینی‌های تاریخ! ما کنار و دوشادوش شما هستیم، با دوستانتان در صلح و با دشمنان شما در جنگ و مبارزه‌ایم».

در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین سید جواد بهشتی، کارشناس مذهبی، بررسی شد

نصرت خدا، حامی مجاهدان میدان است

آمنه مستقیمای حمله موشکی ایران به سرزمین‌های اشغالی در قالب عملیات «وعده صادق ۲»، دکتران اتکا به توانمندی نظامی و موشکی و نمایش قدرت جمهوری اسلامی، تبلور آیات و آموزه‌های دینی هم بود؛ دلگرمی و تکیه بر نصرت و یاری خدا که در مواضع سخت تاریخی همیشه ما را سربلند کرده است. درباره تجلی نصرت الهی در این عملیات و فریاد پرانت از دشمنان خدا و اولیای او، با حجت‌الاسلام والمسلمین سید جواد بهشتی، کارشناس معارفی رسانه ملی و سخنران مذهبی، گفت‌وگو کرده‌ایم.

صبر و نصرت برای حاضران در میدان است

توصیه بزرگان به خواندن روزانه زیارت عاشورا یا تکرار صدباره برخی فرازهایش، برای آن است که هر روز این موضع را هم به خود و هم به دیگران اعلام کنیم. امروز لبنان و غزه، کربلا و عاشورای زمان است و ما از خدا نصرت و صبر طلب می‌کنیم؛ چون طلب صبر بعد از حضور در میدان است و قرآن کریم در این باره می‌فرماید: «بعد از آنکه به دشمن رسیدند، گفتند: «رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَبِّثْ أَفْءَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ»». این طلب صبر و نصرت الهی، مربوط به آن هاست که به خط مقدم جبهه می‌آیند و با دشمن رودرو می‌جنگند و خدا به آن‌ها نصرت عطا می‌کند و قدم‌هایشان را ثابت نگاه می‌دارد.

حجت‌الاسلام والمسلمین بهشتی:

ازجمله پیامدهای روابط انسان با خدا، نصرت است. بارها در قرآن کریم توصیه شده است «خدا را یاری کنید».

سؤال مهم روز قیامت

یاری خلق خدا، بایی گسترده در روایات ما دارد و بسیار داریم احادیثی که ما را به این یاری، توصیه و سفارش می‌کنند؛ برای مثال در روایت است که روز قیامت خدا از بنده‌اش می‌پرسد: «چرا یاری نکردی؟» و بنده پاسخ می‌دهد: خدا یا! تو به کمک من نیازی نداشتی! و خدا می‌فرماید: «بنده‌ام نیاز داشت، چرا به کمک اونشتافتی؟» امروز اگر این صدای مظلومیت برخاسته از مردم غزه و فلسطین و لبنان را نشنویم و پاسخ ندهیم، روز قیامت باید پاسخگو باشیم. اگر به این سه نصرت الهی متعهد و عامل باشیم، نصرت خدا انصیب ما می‌شود و این وعده قرآن است که: «إِنْ تَنْصُرُوا... يَنْصُرْكُمْ وَتُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ».

سنت نصرت، مشروط است

باید توجه کرد که نصرت خدا به عمل است، نه به حرف و شعار. در صدر اسلام نیز چون پیامبر^(ص) و مسلمانان به جبهه می‌آمدند و جانفشانی می‌کردند. امداد خدا شامل حالشان می‌شد اما برای قاعدین چنین نبود. امروز هم با نشستن در خانه و دست روی دست گذاشتن، امداد الهی نصیب ما نمی‌شود؛ چون سنت خدا مشروط است. امروز به لطف خدا، ملت‌های مسلمان در کشورهای مختلف، با وجود کوتاهی دولت‌های اسلامی به میدان آمده‌اند و ملت ایران هم به بیانات رهبر معظم انقلاب چشم دارند. این وعده صادق ۲ هم تحقیقی از وعده نصرت‌های خداست؛ همان‌طور که به فرموده امام خمینی^(ره) «خرمشهر را خدا آزاد کرد»، امید است با امداد این موشک‌ها، دشمن سر جایش بنشیند.

پیامبرگرامی اسلام^(ص)!...
عُدُوْةَ او رُوْحَهٗ فِی سَبِیْلِ... خَیْرٌ مِنَ الدِّنْیَا وَ مَا فِیْهَا.

یک‌بار در راه خدا به جبهه‌رفتن، از کل دنیا و آنچه در دنیاست، بهتر و والاتر است. (مستدرک، ج ۱۱، ص ۱۴)

قلب من آمیخته به محبت توست!

به شیوه امام‌هادی^(ع) ولایت خود را نشان بدهیم

در زیارت جامعه که از زبان و کلام مبارک امام‌های^(ع) ذکر شده است، این‌گونه می‌خوانیم: «من والاکم فقد والی...!... من عاداتکم فقد عاد...!... من احبکم فقد احب...!... و من ابغضکم فقد ابغض...!... و من اعتصم بکم فقد اعتصم بالله».

این زیارت بسیار عمیق و عرفانی است. در روایتی از امام‌باقر^(ع) آمده است: «مهم‌ترین پایگاه دین، قله بلند آن، کلید دین‌داری در همه چیز و مایه خرسندی خدای رحمان، اطاعت امام است بعد از معرفت امام...».

ایشان در ادامه به آیه۸۰ سوره نسا اشاره کردند و سپس فرمودند: «اگر فردی تمام شب را به قیام نماز بایستد، تمام روزها را روزه بگیرد، تمام اموالش را صدقه بدهد و تمام روزگار، حج به جا آورد ولی ولایت و محبت شما را نپذیرد و جمیع اعمالش به راهنمایی شما نباشد، برای او از ثواب خدای عزوجل حقی نیست و اصلا این فرد از اهل ایمان نیست».

در شرح این فراز می‌خوانیم:

● «مَنْ وَالَاکُمْ فَقَدْ وَاٰلِی...!»: اگر کسی ولایت شما را داشته باشد، محبت و ولایت خدا را دارد. هرکه محبت و ولایت شما را پذیرفت، شما را والی خودش همچنین قرار داد و به شما نزدیک شد. ولایت الهی را پذیرفته است. در آیه۸۰ سوره نسا آمده است: «من یطع الرسول فقد اطاع...!... هرکه اطاعت رسول کند، یقیناً خدا را اطاعت کرده است».

● «وَمَنْ عَادَاکُمْ فَقَدْ عَادَا...!»: هرکه با شما دشمنی کند، با خدا دشمنی کرده است». این دشمنی فقط به معنای این نیست که فردی مانند یزید با آن‌ها بجنگد، بلکه به‌گفته یکی از شرح‌دهندگان این فراز یعنی «هرکه از شما بگذرد و غیر شما را بگیرد، از ولایت خدا تجاوز کرده و به ولایت شیطان رسیده است؛ زیرا خدا و پیامبر را به شما تکذیب کرده است».

● «وَمَنْ احْبَبَکُمْ فَقَدْ احْبَا...!»: اگر کسی شما را دوست داشته باشد، یقیناً خدا را دوست دارد». محیی‌الدین عربی می‌گوید، محبت سنگیت دارد. چرا بچه‌ها همدیگر را دوست دارند؟ چون نسخهیت دارند. شما محال است خدا را بدون ولی خدا دوست داشته باشید. اصیل‌ترین مسئله ما انسانیت است و فقط اگر به انسان کامل محبتمان را اظهار کنیم و به او حب داشته باشیم، این تنها حب منطقی حقیقی است.

● «وَمَنْ ابْغَضَکُمْ فَقَدْ ابْغَضَ...!»: اگر فردی به شما کینه داشته باشد، یقیناً با خدا کینه دارد». خطری که ما را تهدید می‌کند، این است که اگر صادقانه به طرف حق نزویم و مقام حب اولیا نصیبمان نشود، خدای نکرده بذر از بغض و کینه در دلمان جای بگیرد».

● «وَمَنْ اعْتَصَمَ بِکُمْ فَقَدْ اعْتَصَمَ بِاللّٰهِ...!»: اگر فردی به شما چنگ بزند و متمسک شود، به خداچنگ زده است و هرکه به شما توسل شود، به خدا توسل شده است؛ یعنی بعد که امام را شناختید، اطاعت امام، شما را به عالی‌ترین مرتبه دین‌داری می‌رساند و دین و دین‌داری‌تان برای شما کامل می‌شود، همان‌طور که در روز غدیر پیامبر اعظم^(ص) فرمودند: «هر که من مولای اویم، پس علی مولای اوست».